

nerat Oceanum, ostio bis millium, ut quidam notant, quinquaginta pass. latitudine. Accolis hic fluvius hodieque *Taio*, Lusitanis *Teio*. *Tagus* auriferis arenis copiosus reliquis Hispaniarum fluminibus, uti testantur Solinus in Polyhistore & Isidorus lib. xii. Etymolog. cap. xxi. præferebatur. Auriferum hodieque, ut & alios multos Lusitaniæ fluvios esse adfirmat apud Ortelium, vir fide dignus Emanuel Enricus. Piscium item Ostreorumque feracissimum, Gemmasque generantem memoriæ prodit Pomponius Mela. *Anas*; Latinis Græcisque scriptoribus satis notus, originem habet ex vastis stagnis, in Laminitano agro, ut scribit Plinius lib. iii. Naturalis Histor. cap. i. hodie *Campo de Moniel*, circa opidum, Hispanis *Cagnamanes* dictum. Oretanos præterlapsus ad Metallinam, ubi castra fuisse Vitelliana docent Antiquæ ejus loci Inscriptiones, terræ se penetralibus condere putatur. (Nam ex vulgi opinione magis quam ex veritate hæc esse testis est apud Ortelium oculatus Georgius ab Austria præpositus Harlebecensis) mox post aliquot leucas, quasi sæpius nasci gaudens, inquit Plinius, ad Villartam eruptione facta, Augustam Emeritam, ubi longissimo ponte lapideo transitur, Pacem Iuliam, & Austrum versus alias urbes prætergressus ad castrum Marinum in Oceanum evolvitur. Hispanis hodie *Rio Guadiana*, recepta ab Arabibus voce: iis enim *Guad* fluvius. *Batis* Ptolemæo, oritur prope Castaonem ex Orospeda Monte, ut scribunt Strabo & Stephanus, qua parte *Sierra d' Alcaraz* nominatur. Ab Fonte in Occasum vergens *Cordubam*, aliaque Opida præterlapsus, ad Hispalim in Austrum declinans, Ostio satis amplo (unius enim leuce est) sed quod vadolius haud procul Gadibus in Atlanticum Mare se exonerat. Hic fluvius nobilis Auro veteribus est, & Olivetis. Straboni etiam & Pausaniæ *Tartessus* nominatur. Livius *Circen* ab Incolis nominari notat: quæ appellationem aliquamdiu retinuerunt, scribente Mario Nigro, Hispania potiti Afri; quibus tandem *Guadalquivir*, vel ut alii scribunt *Guadalchebir*, tanquam fluvius *Magnus*, fuit dictus. Minus Hispaniæ Tarraconensis fluvius, ortum habens sexto supra Aras Sextianas, quibus hodie *Lugo* nomen, milliari ad opidum vulgo *Castel Verde*, Portum marinum secans, Pontemque Belsarium & Orensem civitatem perlapsus, facto ad Valentiam cum Avia congressu, sex millaria procurrens in Oceanum se præcipitat. Sunt & alii, *Lethe*, *Turius*, *Limeæ*, *Sicoris*, *Chalybs*, *Anstra*, atque alii minorum gentium fluvii, quos aliis explicandos, ne prolixiores simus, relinquimus, Mare nos vocat & quæ cum eo censei solita, Sinus & Portus. Oceano undique Hispania & Mari Mediterraneo concluditur; præter eam partem quæ Montibus Pyrenæis & Aquitaniæ conjungitur. Quorum beneficio parentibus gremiis universi Orbis tam novi quam veteris commercio oportuna, tanquam ad juvandos Mortales ipsa avida in Maria procurrit. Quæ & marinorum Piscium genus omne abunde subministrant. Inter quos *Cætæ*, *Balenæ*, *Congri*, *Murenæ*, *Thynni*, *Savali*, *Lampetræ*, & alii, tum ostrea, Conchyliæque. Sinus Hispaniæ celeberrimi sunt tres, omnes ad Mare Mediterraneum, *Sucronensis*, *Illicitanus*, *Virgitanus*. Omnium vastissimus est *Sucronensis*, magno satis ore pelagus, inquit Mela, accipiens, & quo magis penetratur angustior. Mediæ magnitudinis est *Illicitanus* nunc *Puerto d' Alicante*. Minimus est *Virgitanus*, ab opido, ut scribit Mela, *Virgi*, hodie *Vera* vel *Bera*. Corrupte apud Ptol. *Urcæ* vel *Virgæ*; nec emendatius apud Antoninū *Vrci*, ut nec apud Plinium *Vrgi*.

Nomi-

Maria.
Commoditates.